

Студент 1 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Анотація. Проаналізовано особливості використання інформаційних технологій при автоматизації обліку заробітної плати.

Аннотация. Проанализированы особенности использования информационных технологий при автоматизации учета заработной платы.

Annotation. Questions connected with wages (their amount, charge method and payments, etc.) in information technologies were analyzed.

Ключові слова: заробітна плата, інформаційна технологія.

Сучасний період становлення ринкової економіки характеризується переходом до нової економічної моделі, головне місце в якій займають інформаційні технології, засновані на комунікаційних засобах та засобах обробки і збереження інформації. Інформаційна технологія – сполучення процедур, що реалізують функції збору, одержання, накопичення, збереження, опрацювання, аналізу і передачі інформації в організаційній структурі з використанням засобів обчислювальної техніки або, іншими словами, сукупність процесів циркуляції та переробки інформації й опис цих процесів.

Неодмінною умовою підвищення ефективності управлінської праці є оптимальна інформаційна технологія, що володіє гнучкістю, мобільністю й адаптивністю до зовнішніх впливів. Інформаційна технологія припускає уміння грамотно працювати з інформацією й обчислювальною технікою [1].

Облік праці і заробітної плати по праву займає одне з центральних місць у системі бухгалтерського обліку на будь-якому підприємстві. Праця є найважливішим елементом витрат виробництва та обігу. Заробітна плата – основне джерело доходу робітників і службовців; з її допомогою здійснюється контроль за мірою праці і споживання; вона використовується як найважливіший економічний важіль управління економікою.

Сучасні бухгалтерські програмні продукти є комплексним інструментом для автоматизації обліку та управління малими підприємствами. У більшості випадків їх функції зведені до облікових завдань конкретного підприємства.

Програмне забезпечення має задовольняти відповідні технічні, комерційні потреби. До технічних характеристик слід віднести: 1) невибагливість до комп'ютерних систем; 2) швидкість виконання поставлених завдань; 3) можливість редагування бухгалтерських форм персоналом бухгалтерії залежно від змін на законодавчому рівні, від потреб управління підприємством; 4) обмін даними з іншим програмним забезпеченням; 5) обмін інформацією через мережу; 6) надійний захист і збереження цінних паперів.

Стосовно комерційних характеристик, то їх має забезпечити фірма-виробник або фірма-постачальник: 1) ціна програми; 2) документація; 3) супровід програмного забезпечення (навчання, консультації, післяреалізаційний сервіс).

Широке застосування передових інформаційних технологій для автоматизації рутинних обчислювальних процедур, наприклад в установах України, за останні декілька років стало нормою. Упровадження інформаційних технологій послужило потужним прискорювачем для створення в нашій країні цілої індустрії з розробки програмно-технічних комплексів автоматизації виробничих процесів.

Комп'ютеризація супроводжується вдосконаленням технології виробничих процесів та послуг і підвищенням загального рівня керованості цими процесами.

Удосконалення інформаційної інфраструктури сучасного підприємства об'єктивно відповідає його стратегічним інтересам, істотно поліпшуючи якість інформаційного обслуговування основних бізнес-процесів. При цьому підвищується загальний рівень внутрішнього стратегічного бізнес-планування та рівень надання послуг.

У наш час без комп'ютерної техніки та програмного забезпечення не може діяти навіть найменше підприємство. Зайняти лідируюче становище на ринку, підвищити ефективність роботи персоналу, створити оптимальну структуру управління – найважливіші завдання керівника підприємства. У бухгалтерській діяльності це особливо важливо, що обумовлює необхідність застосування пакетів програм для бухгалтерського обліку, впровадження яких підвищує оперативність обробки даних. Проблема оцінки можливостей та впровадження інформаційних систем бухгалтерського обліку на сьогодні залишається досить актуальною, оскільки з їх упровадженням праця стає більш творчою, спрямованою на організацію та вдосконалення обліку.

Основними завданнями обліку праці і заробітної плати є такі: у встановлені терміни проводити розрахунки з персоналом підприємства з оплати праці (нарахування зарплати та інших виплат, сум до утримання тощо); своєчасно і правильно відносити в собівартість продукції (робіт, послуг) суми нарахованої заробітної плати та обов'язкових відрахувань у позабюджетні фонди (Пенсійний фонд, фонди обов'язкового медичного страхування, Фонд

заробітної плати для цілей оперативного керівництва і складання необхідної звітності, а також розрахунків з державними соціальними позабюджетними фондами.

Загалом упровадження автоматизованої системи на підприємстві дозволяє: 1) полегшити виконання службових обов'язків адміністративно управлінського персоналу; 2) скоротити витрати праці і засобів на збір інформації, її аналіз та отримання різних форм звітності; 3) отримувати більш достовірну, точну, детальну інформацію, повною мірою відповідає потребам управління; 4) вирішувати якісно нові управлінські завдання.

Існує багато програм, які забезпечують автоматизацію бухгалтерського обліку на підприємствах. Це такі продукти, як "1С: Бухгалтерія", "Парус-Бухгалтерія", "БухСофт: Підприємство" та інші [3]. Важливо, щоб програми такого типу були ліцензійними і не приносили шкоди усій комп'ютерній системі. Але це коштує немалих грошей, і не кожне підприємство може дозволити собі придбати подібний програмний продукт. Саме такі підприємства можуть скористатися програмами, розробленими в середовищі Visual Basic for Application. По-перше, Вам не доведеться витрачати купу грошей на дорогий ліцензійний продукт; по-друге, Ви можете розробити програму згідно з тими вимогами, які ставить перед Вами керівництво. Якщо Ви хоч трохи володієте знаннями та навиками роботи з програмуванням, то це не складе труднощів. Ви можете створити програму, яка буде розраховувати заробітну плату залежно від тих чи інших факторів. Саме це розглянемо далі.

Автор розробила програму для нарахування заробітної плати. Програма складається з трьох форм, кожній з цих форм відповідає певний програмний код.

Основним завданням цієї роботи було бажання розробити таку програму, яка б істотно спростила роботу бухгалтера при нарахуванні заробітної плати. При досягненні кінцевого результату повинна була вийти проста у використанні програма. За допомогою вибору в автоматичному режимі інформації про робітника, програма повинна видавати вже готовий результат про розмір окладу, додаткових нарахувань до заробітної плати та відрахувань з неї.

Основним завданням цієї роботи було розробити таку програму, яка б істотно спростила роботу бухгалтера при нарахуванні заробітної плати. При досягненні кінцевого результату повинна була вийти проста у використанні програма. За допомогою вибору в автоматичному режимі інформації про робітника програма повинна видавати вже готовий результат про розмір окладу, додаткових нарахувань до заробітної плати та утримань з неї.

Проаналізувавши чинне законодавство щодо оплати праці, заповнюється перша форма інформацією про нарахування й утримання із заробітної плати згідно з діючим законодавством (рис. 1).

The screenshot shows a software window titled "Справка" (Help) with a main heading "Начисление" (Calculation). Below the heading, there is a section "Тарифная ставка, грн/ч" (Tariff rate, UAH/hour) with a list of job positions and their corresponding rates: "Руководитель" (15), "Специалист" (10), "Служащий" (8), and "Обслуживающий персонал" (6). To the right, there is a section "Материальная помощь" (Material assistance) with a value of 3, and "Премия" (Bonus) with a value of 5. Below this, there is a section "Удержание" (Deduction) with three input fields: "Единый взнос" (3), "Подоходный налог" (15), and "Профсоюзный взнос" (1). At the bottom right, there is a button labeled "Перейти к расчётам" (Go to calculations).

Рис. 1. Екранна форма для взаємодії з програмним кодом

Після перевірки відповідності дійсності даних на формі № 1 необхідно натиснути кнопку "розрахунок" і перейти до форми № 2. На цій формі необхідно вибрати статус робочого, після чого визначається тариф погодинної заробітної плати. Після введення необхідних даних комп'ютером здійснюється розрахунок за допомогою такого програмного коду, фрагмент якого наведено на рис. 2.

```

Стрижак І-ІІ - FrmРасчёты (Code)
CmbРасчет Click
'Объявление переменных
Dim IntOtrabChasov As Integer
'ввод исходных данных
'расширенный оператор if
If (OptРуководитель.Value = True) Then
    CurTarif = CCur(FrmСправка.ТхтТарифРук.Техт)
ElseIf (OptСпециалист.Value = True) Then
    CurTarif = CCur(FrmСправка.ТхтТарифСпец.Техт)
ElseIf (OptСлужащий.Value = True) Then
    CurTarif = CCur(FrmСправка.ТхтТарифСлуж.Техт)
Else
    CurTarif = CCur(FrmСправка.ТхтТарифОбслперс.Техт)
End If
CurMatPomosh = CCur(FrmСправка.ТхтМатПомощь.Техт)
CurPremia = CCur(FrmСправка.ТхтПремия.Техт)
CurEdinlyVznos = CCur(FrmСправка.ТхтЕдиныйВзнос.Техт)
CurPodohNalog = CCur(FrmСправка.ТхтПодохНалог.Техт)
CurProfSoyuz = CCur(FrmСправка.ТхтПрофсоюзныйВзнос.Техт)
IntOtrabChasov = CInt(FrmРасчёты.ТхтОтрабЧасов.Техт)
'расчёты
MsgBox "часы" & IntOtrabChasov
MsgBox "тариф" & CurTarif
CurDohod = IntOtrabChasov * CurTarif
MsgBox "з/п" & CurDohod
'однострочный оператор if
If (ChkMатПомощь.Value = True) Then
    CurMatPomosh = CCur(FrmСправка.ТхтМатПомощь.Техт)
Else: CurMatPomosh = 0
End If
If (ChkПремии.Value = True) Then
    CurPremia = CCur(FrmСправка.ТхтПремия.Техт)
Else: CurPremia = 0
End If
If (ChkПрофсоюзВзнос.Value = True) Then

```

Рис. 2. Фрагмент програмного коду

Після розрахунків результат виводиться на нову форму, яка відображена на рис. 3.

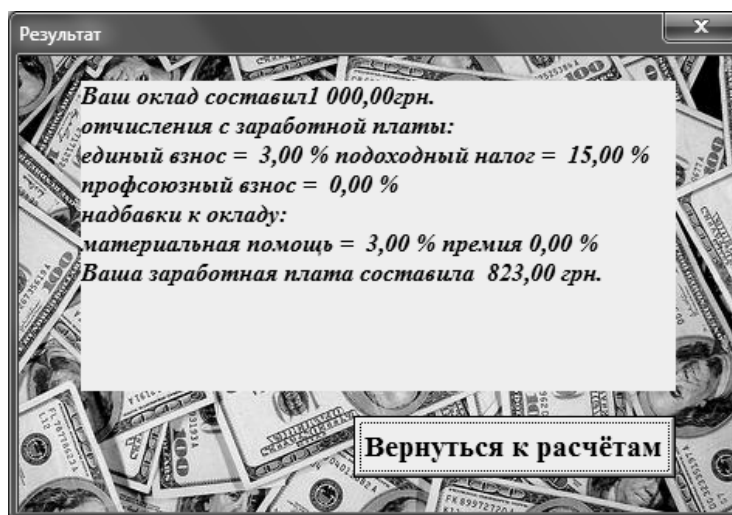

Рис. 3. Результаты розрахунків заробітної плати

Для роботи з таким продуктом бухгалтеру не потрібно мати особливих навичок. Йому достатньо лише ввести дані у відповідні поля, а програма сама проаналізує інформацію і розрахує суму заробітної плати.

Якісне управління в даний час можливе лише за наявності на підприємстві автоматизованої інформаційної системи, яка підтримує рішення всієї взаємопов'язаної сукупності завдань планування, обліку, аналізу господарської діяльності та виробництва. Це говорить про те, що найбільший ефект від упровадження інформаційних технологій може бути отриманий при використанні комплексного підходу до автоматизації, тісної взаємодії сторін, високої кваліфікації виконавців.

Наук. керівн. Ковріжних І. П.

Література: 1. Автоматизированные информационные технологии в экономике : учебник / за ред. проф. Г. А. Титоренко. – М. : ЮНИТИ, 2011. – 399 с. 2. Бутинець Ф. Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку : підручник / Бутинець Ф. Ф., Івахненко С. В., Давидюк Т. В. та ін. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 544 с. 3. Івахненко С. В. Класифікація програмного забезпечення бухгалтерського обліку і контролю / Івахненко С. В. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 7. – С. 55–65.